

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на здравеопазването

Главен държавен здравен инспектор

Recoverable Signature

X 75-01-40/ 30.09.2020

Signed by: Olga Aleksandrova Boeva

ДО

ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ, ДМ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Относно: предложения за въвеждане на временни противоепидемични мерки на територията на Република България по време на удължаването на обявената епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 за периода 1 октомври - 30 ноември 2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Във връзка с удължаването на обявената извънредна епидемична обстановка на територията на Република България, свързана с епидемичното разпространение на COVID-19, считано от 1 октомври 2020 г. до 30 ноември 2020 г. и съгласно разпоредбите на чл. 63, ал. 4 и 5 от Закона за здравето предлагам да се въведат следните временни противоепидемични мерки за територията на страната с цел защита и опазване живота и здравето на гражданите.

1. Общи противоепидемични мерки

1.1. Прилагане от всички работодатели и органи по назначаване на следните мерки и действия: редовно проветряване и дезинфекция в работните помещения по утвърден алгоритъм; правилна хигиена на ръцете, в т.ч. осигуряване на сапун и вода и дезинфектант за ръце; спазване на физическа дистанция между лицата най-малко от 1,5

м.; недопускане на лица с прояви на остри респираторни болести (повишена температура, кашлица, затруднено дишане, загуба на обонянието, нарушение или загуба на вкуса и други) на работното място; осигуряване на лични предпазни средства на персонала в зависимост от спецификата на работа и оценката на риска на работното място.

1.2. Горепосочените мерки се въвеждат и в обектите с обществено предназначение, търговски или други обекти, които предоставят услуги на гражданите, както и осигуряване спазването на дистанция най-малко от 1,5 м. между лицата, на които се предоставят съответните услуги в помещенията и прилежащите към тях площи на открито; дезинфектант за ръце на входа на обекта; контрол на входа на обекта по отношение броя на влизащите лица с цел недопускане струпване на хора и спазването на дистанцията и поставяне на видно място на информационни табели или информиране по друг начин на потребителите на услуги за задължението за спазване на физическа дистанция, хигиена на ръцете и носене на защитни маски на лицето при посещението на съответния обект.

1.3. SARS-CoV-2 може да се предава от човек на човек на работното място и в други обществени места, където хората се събират на закрито за по-дълго време. Поради това, както и настоящия есенен сезон и свързаните с това увеличени контакти, преки взаимоотношения на закрито, вкл. и натоварване на масовия градски транспорт е препоръчително работният процес на колективните органи за управление и на служителите да се провежда в дистанционна форма (надомна работа/работа от разстояние) или да се създаде възможност за плаващо работно време, въвеждане на посменна работа, създаване на график за ползване на регламентирани почивки, както и да се приложат и други превантивни мерки и методи на работа, в зависимост от спецификата на съответната трудова дейност, които да осигуряват подобряване нивото на защита на работещите, в т.ч. ограничаване на несъществени контакти на работните места.

Това ще допринесе за прекъсване на механизма на предаване на инфекцията и респ. намаляване на заразените в трудовите колективи, както и на инфектираните впоследствие членове на семействата и домакинствата. За целта обаче е необходимо да се прояви разбиране, отговорност и активно съдействие от страна на работодателите, при които осъществяването на работния процес от разстояние е приложимо. Това би довело до намаляване на интензивността на епидемичния процес и произтичащото от това

натоварване на здравната система, поради хоспитализация на заболяели с тежко клинично протичане.

1.4. Задължителна употреба от всички лица, когато се намират в обществения транспорт, в лечебни и здравни заведения (в т.ч. аптеки, оптики и национални центрове по проблемите на общественото здраве) и в закрити обществени места на защитна маска за лице за еднократна или многократна употреба или друго средство, покриващо носа и устата (в т.ч. кърпа, шал, шлем и др.). Поставянето на защитна маска за лице за еднократна или многократна употреба или друго средство, покриващо носа и устата (в т.ч. кърпа, шал, шлем и др.) на откритите обществени места е силно препоръчително.

Изключения от носенето на лични маски се допуска за участници в конгреси, конференции, брифинги, семинари и други подобни мероприятия по време на изказване, както и за участници в телевизионни предавания при спазване на изискванията за физическа дистанция от 1,5 м. от останалите участници.

1.4. Спазване на физическа дистанция от най-малко 1,5 м. разстояние между лица, които не са от едно семейство/домакинство и от всички лица, които се намират на открити обществени места (в т.ч. паркове, улици, автобусни спирки).

С прилагането на мярката се цели да се намали възможността за заразяване с COVID-19 на отделни лица или различни социални групи, да се въздейства върху механизма на предаване и последващото формиране на семейни огнища.

Предложените мерки съответстват на мерките, въведени по време на извънредната епидемична обстановка от 14 май до 14 юни 2020 г. и нейните последващи удължавания. Тяхната основна цел е от една страна да се осъществи контрол на източниците на инфекция като чрез носене на защитни маски за лице да се намали отделянето на причинителя на заболяването в околната среда и от друга страна – при спазване на дистанция да се ограничи възможността за заразяване на възприемчиви лица, при въвеждане на работа от разстояние – да се ограничат контактите и появата на случаи в затворени обекти и колективи, водещо до намаляване на последващото предаване на заразата на възприемчиви лица. Стриктното прилагане на предложените мерки ще допринесе за забавяне на епидемичното разпространение на заболяването на територията на страната, с което се цели намаляване на новорегистрираните случаи и на интензивността на епидемичния процес.

Посочените по-горе мерки са изготвени на база препоръки и насоки на Световна здравна организация и Европейския център за превенция и контрол на заболяванията. Същите следва да се запазят, да се прилагат стриктно и в пълен обем, предвид

увеличаване отново на контактите между хората, вкл. и в затворени пространства след летния сезон, както и поради продължаващото динамично развитие на епидемичната обстановка в страната.

Основна противоепидемична мярка за ограничаване разпространението на COVID-19 е спазването на физическа дистанция при общуване, тъй като за основен път на предаване на инфекцията се счита отделянето на вируса от инфектирано лице чрез респираторни капчици или аерозол при говор, кихане, кашляне, медицински интервенции и др., които могат да се вдишат от възприемчиви индивиди при близко общуване. С увеличаване на разстоянието между лицата (дистанцията) се намалява възможността за ефективно предаване на новия коронавирус и възникването на инфекции.

Избягването на физически контакт и спазването на дистанция от 1-2 метра се считат за основни превантивни мерки по отношение на COVID-19. По данни на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията от наскоро извършен систематичен преглед и мета-анализ е установено, че физическа дистанция от един метър и повече е свързана с приблизително петкратно намаляване на риска от предаване на заболяването, като с увеличаване на разстоянието с още един метър двукратно се увеличава защитният ефект на мярката.

За придържане към мярката може да се използват напомнителни табели и съобщения, особено в места с тенденция към пренаселване. Обозначения по подове и по столове/седалки, както и пренареждане на мебели също могат да улеснят прилагането на физическата дистанция, особено в места, където хората се събират, като магазини, обществен транспорт и ресторанти.

Друг път на предаване на инфекцията при COVID-19 е чрез допир до контаминирани повърхности и предмети. Проведени проучвания сочат, че издържливостта на SARS-CoV-2 върху повърхности е сходна с тази на SARS-CoV-1, причинителят на ТОРС. В лабораторно контролирани условия, средният полуживот на причинителя на COVID-19 е 1-7 часа, в зависимост от повърхността, като най-кратък е върху медни повърхности, а най-дълъг – върху пластмасови. Въпреки това, вирус, способен да заразява може да се открие до 7 дни, като това зависи от първоначалната вирусна концентрация, типа и гладкостта на повърхността, температурата и относителната влажност. Както и при други респираторни вируси, след докосване на замърсени повърхности и последващ допир на ръцете до носа, устата или очите вирусът може да проникне в човешкото тяло по т.нар. контактен път. Ето защо, за намаляване на

разпространението на заболяването се препоръчва почистване и дезинфекция на околната среда с вирусоцидни препарати, особено при повсеместно разпространение на заболяването.

Освен това, редовното проветряване, климатичните и отоплителните системи могат да играят допълнителна роля за намаляване предаването на вируса в затворени пространства, вкл. и в превозни средства, тъй като се увеличава степента на обмяна на въздуха и по този начин се предотвратяват взривове и нарастване на вирусната трансмисия. Използването на въздушна рецикулация без филтрация обаче трябва да се избягва.

Хигиена на ръцете се приема за рационална предпазна мярка и се препоръчва като ключова дейност в лечебни и обществени места за превенция на COVID-19 на базата на натрупаните данни от проучвания за грип и други респираторни вирусни инфекции и за възможността на SARS-CoV-2 да издържа в околната среда и върху предмети. Придържането към правилна хигиена на ръцете силно се препоръчва по време на пандемията от COVID-19, както и като добра практика за предпазване и всички заболявания, предавани чрез директен контакт с респираторни секрети или по фекално-орален път.

Прилагането на подходящи дезинфектанти унищожават вируса за кратко време. Поради това правилната хигиена на ръцете и дезинфекцията на повърхности е от съществено значение за превенция на разпространението на COVID-19. Разработени са Алгоритъм на дезинфекционните мероприятия на работните места, в обекти с обществено предназначение или в търговски и други обекти, които предоставят услуги на гражданите в условията на епидемично разпространение на COVID-19 и Инструкции за правилна хигиена на ръцете с цел повишаване на информираността и правилно провеждане на хигиенните и дезинфекционните мерки.

Ефективна протиепидемична мярка за опазване здравето на населението чрез намаляване възможността за предаване на инфекцията и свързаното с това възникване на нови случаи на COVID-19 е използването на защитни маски за нос и уста в закрити обекти. Това спомага както за защита на носещия, така и на околната среда от потенциално инфекциозен материал. От съществено значение е носенето на защитни маски от т.нар. пресимптомни лица, при които е доказано, че масово отделяне на вирусни частици се наблюдава няколко дни преди появата на клинични оплаквания, което определя тяхната основна роля като неконтролируем източник на инфекция.

Употребата на защитни маски за лице в обществото, особено когато не може да се осигури физическа дистанция трябва стриктно да се прилага най-вече в затворени и гъсто населени обекти и места в области и зони с предаване на заболяването сред обществото, особено от рискови за COVID-19 групи от населението (възрастни и хора с хронични заболявания).

Носенето на защитна маска за лице се препоръчва като бариерна мярка, която да предпази движението на респираторни капчици във въздуха от един човек към друг, когато лицето, което носи маската киха, кашля, говори или повиши своя глас. Същата може да послужи основно като средство за контрол на източника на инфекция, за да се намали разпространението на дадено заболяване, особено по време на епидемия или пандемия, когато се счита, че броят на асимптомните лица в обществото е висок. По този начин се свежда до минимум отделянето на респираторни капчици от заразени лица, които още не са развили симптоми или които остават асимптомни. Препоръката се основава на това което е известно за ролята на респираторните капчици в разпространението на вируса на COVID-19, както и на нарастващия брой доказателства от клинични и лабораторни проучвания, които сочат, че маските намаляват разпространението на капчиците, **само когато покриват носа и устата.**

Използването на защитна маска за лице трябва да се разглежда като допълнителна мярка, а не като заместител на основните противоепидемични мерки, които се препоръчват за намаляване предаването на новия коронавирус, като физическа дистанция, стриктна хигиена на ръцете, респираторен етикет, оставане у дома при поява на симптоми на инфекциозно заболяване или настинка и избягване на докосването на лицето, носа, очите и устата.

Натрупват се данни, че носенето на защитни маски предпазва от предаване на COVID-19. Освен това, счита се, че използването на лицеви маски е свързано с по-лекото протичане на заболяването при заразените, поради намаляване на поетия инфекциозен товар. Съществено значение за ползата от защитни маски за лице е вида и материалите, от които те са направени, като се препоръчва те са поне от 3 слоя. Идеалната комбинация на материал са: 1) вътрешен слой хидрофилен материал, напр. памук; 2) външен слой от хидрофобен материал, напр. полипропилен, полиестер, който може да ограничи външно проникване на замърсители в носа и устата на носещия; 3) среден хидрофобен слой от синтетичен невълнен материал като полипропилен или памучен слой, който да засилва филтрацията или да задържа капчици.

За правилната употреба на защитните маски е необходимо да се спазват установени правила по отношение на начина на слагане и сваляне, покриване на носа и устата, измиване и дезинфекция на ръцете, правилно изхвърляне или изпиране на употребена маска, за да не се постигне евентуално замърсяване на ръцете и последващо заразяване с новия коронавирус. Изготвени са инструкции за правилна употреба на защитни маски за уста и нос, използването на които трябва да бъде съчетано с правилна хигиена на ръцете и избягване докосването на устата, носа и очите.

2. Въвеждане на временна забрана за влизането на територията на Република България

Мярката е с удължено действие и е от въведените през извънредната епидемична обстановка и нейните удължавания. Базира се на продължаващото международно разпространение на COVID-19 в европейски и в световен план. Продължава интензивното разпространение на COVID-19 на територията на Европа, Азия, Северна и Южна Америка. Това налага прилагането на ограничения по отношение влизане в страната на лица, пристигащи от държави с увеличаваща се заболяемост. Съобразно Препоръката на Съвета относно временното ограничение на неналожителните пътувания в ЕС и възможното премахване на това ограничение следва да се приложи облекчен режим спрямо лица, пристигащи от трети държави, одобрени от държавите членки на ЕС. Изискването за отрицателен резултат от изследване за COVID-19 по метода на полимеразно верижна реакция, проведено до 72 часа преди влизане следва да се предвиди като алтернативна възможност за пристигащи в България лица, подлежащи на карантина. Предвид въведената от държави членки на ЕС (например Гърция) практика за определяне на единичен граничен контролно пропускателен пункт за провеждане на граничен здравен контрол, подобен рационален подход би могло да се обмисли и за територията на страната, като на границата с всяка държава се определи по един пропускателен пункт за допускане влизането на лица, за които се прилагат допълнителни изисквания (14-дневна карантина). Подобна мярка ще доведе до освобождаване на ресурси на регионалните здравни инспекции, които да се съсредоточат върху провеждането на надзор на COVID-19, своевременно откриване и изолация на болели, карантинирани и проследяване на контактни – ефективни мерки за ограничаване епидемичното разпространение на новия коронавирус.

Предвид информацията на броя на заразените лица в Украйна следва да се въведе изискването за изследване за COVID-19 по метода на полимеразно верижна реакция, проведено до 72 часа преди влизане на територията на страната.

С цел завръщане в държавата, в която пребивават или чиито граждани са следва да се допусне транзитно преминаване през територията на страната на лица от други държави.

В изпълнение на План за действие на Република България по Съобщението на Европейската комисия за прилагането на Зелените коридори от Насоките за мерките за управлението на границите за защита на здравето и осигуряване на наличността на стоки и основни услуги, следва да се предвиди ред за българските водачи на тежкотоварни автомобили и автобуси, извършващи международен превоз и за транзитно преминаване на шофьори на товарни автомобили, превозващи товари и стоки, предназначени за други държави.

Мерките, свързани с пътувания (ограничения или забрани за влизане, препоръки за карантиниране или изследване) имат за цел да предотвратят или ограничат географското разпространение на вирусното предаване в дадена държава или трансгранично като се намали вноса на инфекцията. Необходимо е също така да се създадат и приложат различни подходи за здравно промотиране, насочени към хигиена на ръцете, респираторен етикет, спазване на физическа дистанция и др. Следва да се има предвид, че движението на хора между области с местно разпространение има ограничено въздействие върху тенденциите на развитие на COVID-19. В такива случаи, рискът от разпространение зависи от мерките, които се прилагат в достигнатата дестинация.

3. Въвеждане на ограничителни мерки по отношение на различни образователни, спортни, научни и културни дейности и мероприятия, свързани със струпване на хора, вкл. свиждания в лечебни заведения за болнична помощ и в специализирани заведения за социални услуги.

Мерките са част от препоръките на Световна здравна организация и Европейския център за превенция и контрол на заболяванията по отношение на физическото дистанциране на ниво общество и намаляване на предаването на инфекцията сред групи от хора в затворени помещения при продължителен престой.

Необходимо е да се ограничи масовото събиране на хора, като ограничителните и противоепидемичните мерки спрямо различни обекти и дейности следва да са насочени

към прекъсване възможността за осъществяване на механизма на предаване на заболяването.

Посочените дейности и мероприятия трябва да се извършват при стриктно спазване на основните протиепидемични дейности като физическо дистанциране, хигиена на ръцете, дезинфекция и носене на защитни маски по преценка.

От наличните данни в световен и национален план е видно, че новият коронавирус продължава да циркулира и в условията на въведените ограничения, но всяка тяхна прибързана отмяна води до ново увеличаване на болелите и регистриране на последващи епидемични вълни.

Премахването на определени мерки следва да се определя от нивото на разпространение на вируса в съответните области и като цяло в страната и извършени оценка и анализ на риска.

Във връзка с присъственото стартиране на учебната 2020/2021 г. и провеждане на образователния процес в дневна форма на обучение е необходимо да се приложат мерки за намаляване на взаимодействието на учениците от различни паралелки с цел намаляване на вероятността от заразяване и предаване на COVID-19. Въпреки публикуваните данни от Европейския център за превенция и контрол на инфекциите, че предаването на инфекцията между деца не е често съобщаван път на заразяване, съществен е рискът от последващо заразяване на лица с хронични заболявания и възрастни хора в семейството/домакинството, което ще допринесе за ефективно осъществяване на инфекциозния процес. От Министерство на образованието и науката са изготвени Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2020 - 2021 година в условията на COVID-19 с участието на експерти от Министерство на здравеопазването, които следва да се използват от училищната управа като рамка за въвеждане на протиепидемични мерки в училищната среда. Мерки за ограничаване на физическите контакти трябва да се предприемат и от центрове за подкрепа на личностното развитие, всички езикови центрове, образователни центрове, занимални от юридически и физически лица и др., с което да намалят възможността за предаване на заболяването между деца и ученици с последващо засягане на възрастни, учители и други преподаватели. Подобен ред за организация следва да се приложи и при реализиране на дейностите във висшите учебни заведения.

По отношение на провеждането на масови мероприятия на закрито, в т.ч. и при провеждане на спортни състезания на закрито от съществено значение е спазването на стриктен контрол по отношение на броя на допуснати лица, който не трябва да надхвърля

50 % от капацитета на помещението, по спазването на физическа дистанция, хигиена на ръце и носене на защитни маски за лице, което би намалило риска от бързо разпространение на COVID-19 при наличието на заразено лице, особено при повишена физическа активност в условие на недостатъчна вентилация и обмен на въздух.

С уважение,

Recoverable Signature

X Ангел Кунчев

ДОЦ. Д-Р АНГЕЛ КУНЧЕВ ДМ

Главен държавен здравен инспектор

Signed by: Angel Ivanov Kunchev